

Opera Zuid ontdoet Blauwbaards Burcht van zijn schil, met sterke muzikale prestaties

Scene uit Blauwbaards Burcht. — © Joost Milde

Maastricht -

Door de vervanging van de burcht door een huiskamer komt de kern – lees: onderliggende emotie – van Bartóks eenakter meer boven drijven. Voor zo'n directe aanpak is veel te zeggen, al zijn er ook keerzijdes. De zang van het Nederlandse duo is sterk, en chef-dirigent Duncan Ward laat Philzuid kien smachten en sidderen. Maurice Wiche

Toeval of niet, maar een dag na Halloween brengt Opera Zuid Bartóks *Blauwbaards Burcht*, het stuk waarin in het originele sprookje seriemoordenaar Blauwbaard zijn bruiden de nek omdraait. Judith, zijn nieuwste slachtoffer, lijkt hetzelfde lot beschoren, maar voordat het zover is wil ze weten wat er zich achter zeven geheimzinnig gesloten deuren in het kasteel bevindt. Het horrorverhaal was een kolfje naar de hand van Béla Bartók, de Hongaar die in zijn symfonische muziek een naam had opgebouwd met zogenaamde nachtmuziek, waar hij zijn voorliefde voor mysterie en donkerte uitleefde.

Kosten

Het is de vierde eenakter op rij voor Opera Zuid, dat door oplopende kosten sinds vorig seizoen de rem heeft moeten zetten op avondvullende producties. Voor de komende vier jaar is het beschikbare subsidieplafond van het ministerie (1,8 miljoen euro) weliswaar toegekend, maar dat is volgens het gezelschap naar de huidige maatstaven ontoereikend. Dat ze een punt hebben lijdt geen twijfel: kijk naar Amsterdam, waar de Nationale Opera het zeventienvoudige (!) opstrijkt. Zoiets schreeuwt om een discussie over evenredige subsidieverdeling.

© Joost Milde

Op het podium staat een zithoek (rechts), en een deurpost met daarachter een tafel met stoelen (links). Het beeld maakt meteen veel duidelijk: door de vervanging van de burcht door een huiskamer wordt het sprookje van zijn schil ontdaan, waardoor de kern – lees: onderliggende emotie – meer boven komt drijven.

De burcht wordt Blauwbaards innerlijk, de zeven deuren diens verborgen gevoelens. De herkenbaarheid van het relatiedrama dat zo naar voren komt, wordt nog eens versterkt doordat de hoofdrolspelers gehuld zijn in hedendaagse kleding.

© Joost Smilde

Focus

Voor de directe aanpak van regisseuse Kenza Koutchoukali is veel te zeggen, al heeft het ook keerzijdes. Zo reduceert de kale psychologische focus de alom aanwezige horrorelementen in tekst én muziek – voortdurend wordt gerefereerd aan bloed en duisternis – tot min of meer holle symboliek. Het verlies aan gevoelskracht dat hiervan het gevolg is, blijkt uit een haperende spanningsboog: climaxen komen soms zomaar uit de lucht vallen. Het zichtbare, 95-koppige orkest (dit keer niet onder maar op het podium) werkt daarnaast devaluerend op de intimiteit van de huiskamersetting. Toch overheerst het voordeel van de twijfel. Het Nederlandse zangduo is sterk, zowel in zang als acteerwerk. Thomas Oliemans geeft met zijn donkerbruine bariton Blauwbaard de juiste waardigheid, terwijl de lenige mezzosopraan van Deirdre Angenent (Judith) opvalt met prima kleuring en dramatische kracht. De gelaagde partituur is bij Duncan Ward in goede handen: kien laat de chefdirigent Philzuid smachten en sidderen.

Vier sterren

Gehoord: Blauwbaards Burcht (Belá Bartók)

Door: Opera Zuid

Waar: Theater aan het Vrijthof, Maastricht (1-11)

Herhaling: Parktheater Eindhoven (7-11)